

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARKBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2565 Vol. 14 No. 2 May - August 2022

Received: January 19, 2021

Revised: August 19, 2022

Accepted: August 30, 2022

การส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผล
ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา โรงเรียนไบบุญลำพูน
อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

Test Construction Ability Supporting for Subject Area Learning Group Heads
of Primary School Teachers, Biboonlamphun School,
Amphur Mueng, Lamphun Province

ชยานนท์ ยิ่งชูตระกูล*

พนมพร จันทรปัญญา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: 6290041013@feu.edu

Chayanon Yingchutrakul*

Panomporn Chantarapanya

Faculty of Education, Far Eastern University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลของหัวหน้าสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนโบบุญลำพูน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน เครื่องมือการวิจัย คือ 1) ชุดฝึกอบรม 2) แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม 3) แบบประเมินความสามารถหัวหน้าสาระในการสร้างแบบทดสอบ และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของหัวหน้าสาระที่มีต่อการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ ค่าความยาก-ง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 คน โดยแยกผลเป็นรายด้านดังนี้

1. ผลการส่งเสริมความรู้มีการจัดอบรมการสร้างแบบทดสอบและทำการประเมินความรู้ความสามารถหลังการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรม มีค่าร้อยละหลังอบรม ระหว่าง 83.33- 90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80% ทุกคน และผลการตรวจสอบความก้าวหน้า โดยการทดสอบลำดับพิสัย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนหลังฝึกอบรมและก่อนอบรมแตกต่างกัน

2. ผลการประเมินความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลระดับประถมศึกษาในภาพรวมมีความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผล โดยกำหนดให้ทุกคนสร้างแบบทดสอบตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 25 ข้อ

3. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อการจัดการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลจากการสอบถาม พบว่า ด้านส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ด้านระยะเวลา ด้านเนื้อหา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม

คำสำคัญ: ชุดฝึกอบรม; การส่งเสริมความสามารถ; การสร้างแบบทดสอบ; ผลการส่งเสริมความสามารถ

Abstract

This research and development study aimed to promote the ability to develop test and evaluation of head of primary school teachers, Biboonlamphun School, Amphur Muang, Lamphun Province. The target group using this research comprises of eight heads of primary school teachers. The instruments used for data collection were: 1) training set 2) the cognitive test of developing a test measures achievement before and after training; 3) a competency assessment form for the head of the test; and 4) a questionnaire for the opinion of head of primary school teachers on promoting the ability to develop test and evaluation. The statistics employed for data analysis were: index of item-objective congruence, difficulty, discrimination power of the item, Kuder Richardson, the Wilcoxon signed-range test, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results of the eight heads of primary school teachers were separated into each area as follows:

1. The results of the post-training knowledge assessment with the training package showed that the eight heads of primary school teachers were more knowledgeable in post-training measurement and evaluation than before training. Test score result before training was $\bar{X}$ = 15.63, S.D. = 4.24, and after training was $\bar{X}$ = 25.50, S.D. = 1.20. The post-training percentage is between

83.33 – 90.00, which is 80% higher than the threshold. The results of examining training progress by signed-range test showed that the trainees had different scores after training and before training.

2. The results of the overall primary test and assessment capability assessment showed that heads of primary school teachers were able to develop test and evaluation by requiring everyone to create 25 tests based on their contents and learning objectives. All tests had an IOC value between 0.67-1.00, a difficulty (p) between 0.67-0.80, and (r) between 0.38- 0.92, the r_{tt} value is between 0.9570-0.9639, and all the criteria are met.

3. The opinions of eight heads of primary school teachers towards management capacity developing test and evaluation showed that the training plan, training time, training content, and the use of media were appropriate.

Keywords: Training Package; Promoting Ability; Developing Tests; Ability Improvement

บทนำ

การจัดการศึกษาในประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และต่อมาได้มีการดำเนินการปรับปรุงเมื่อปีพุทธศักราช 2560 (Ministry of Education, 2017) เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผลต่อพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานและตัวชี้วัด และยังกำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและลักษณะรูปแบบการจัดการศึกษา

ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้นำผลคะแนนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นตัวชี้วัดหรือเป็นเครื่องมือที่สะท้อนคุณภาพการศึกษาไทย สอดคล้องกับ Sangkum (2019, p. 19) ที่กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนับเป็นตัวชี้วัดทางการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย เพราะเป็นสิ่งรับประกันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อม มีศักยภาพสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ความสำเร็จของการศึกษาจึงมีความสำคัญกับการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยในปัจจุบันมีการปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนเพื่อให้มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และมีความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ แล้วนำมาใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของตนเองได้ตรงตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนใบบุญลำพูนพบว่ามีความเฉลี่ยในหลายสาระวิชาลดลงเกือบทุกปี โดยในปีการศึกษา 2558 มีความเฉลี่ยแต่ละสาระอยู่ที่ 60.41 แต่ตั้งแต่ปี 2559-2562 มีความเฉลี่ยของแต่ละสาระ 4 ปีซ้อนหลังลดลงเหลือ 54.85 คิดเป็นร้อยละ 5.56 ซึ่งจากรายงานการนิเทศและการประชุมร่วมกันกับหัวหน้าสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ พบว่าการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนยังไม่ประสบความสำเร็จ อันเนื่องมาจากหัวหน้ากลุ่มฯ ซึ่งเป็นผู้สร้างแบบทดสอบภายในของโรงเรียน ทั้งการทดสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน ขาดทักษะในการสร้างแบบทดสอบที่สามารถวัดและประเมินผลได้ตรงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางปี 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) เป็นผลให้แบบทดสอบไม่สามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ หัวหน้ากลุ่มฯ รวมถึงครูผู้สอนจึงไม่สามารถนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อบกพร่องของนักเรียนรายคน หรือนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนได้

โดยสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากหัวหน้ากลุ่มฯ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ บางคนเป็นครูที่ไม่ได้จบตรงเอกวิชาที่ตัวเองได้รับการบริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนสอน อีกทั้งจากสภาพปัจจุบันการพัฒนาคู่มือปัญหาใน 2 ด้านคือ 1) ด้านการพัฒนา และ 2) ด้านการปฏิบัติงาน ในด้านการพัฒนาพบปัญหาที่สำคัญ 5 ประการได้แก่ 1.1) ขาดระบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ 1.2) การพัฒนาไม่ตรงกับความต้องการจำเป็นของครูและหน่วยงาน 1.3) การพัฒนาไม่ทั่วถึง 1.4) เน้นทฤษฎีมากเกินไป และ 1.5) ขาดการติดตามและประเมินผลหลังจากที่ได้มีการพัฒนาแล้ว ส่วนปัญหาด้านการปฏิบัติมีปัญหาที่สำคัญ 4 ประการได้แก่ 2.1) ครูมีภาระงานมากและหลากหลาย 2.2) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำ 2.3) แรงจูงใจต่ำ และ 2.4) ครูมีการเปลี่ยนงานอยู่เสมอ

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าปัญหาที่ครูต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วนและเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียน คือปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับ Pola & Posing (2020) ได้ศึกษาเรื่องข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปการศึกษาไทยและพบว่าปัญหาคุณภาพยังมีครูบางส่วนที่ยังไม่ได้มาตรฐานด้านความรู้ที่ดีเพียงพอที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารของโรงเรียนจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะการสร้างแบบทดสอบของหัวหน้าสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยมีความมุ่งหวังที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นจึงสนใจที่จะดำเนินการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลของหัวหน้าสาระระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาครูให้สามารถพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 พุทธศักราช 2545 โดยผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาคู่มือนอกจากจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูด้วยตัวครูเอง แล้วคุณค่าแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ยังก่อให้เกิดผลกับนักเรียนจนทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จนเกิดผลดังคำกล่าวที่ว่า “เก่ง ดี มีสุข” นั่นคือเป้าหมายหลักแห่งการพัฒนาครู เพื่อพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลของหัวหน้าสาระการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ หัวหน้าสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 8 คน ของโรงเรียนใบบุญลำพูน ประจำปีการศึกษา 2563

การสร้างและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ชุดฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม และนำมาพัฒนาเป็นเนื้อหาของชุดฝึกฉบับร่าง ตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 และ จัดทำชุดฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์ โดยชุดฝึกอบรมประกอบด้วย

1.1 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

1.2 เนื้อหา แบ่งออกเป็น 4 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการศึกษา

หน่วยที่ 3 การสร้างและขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ

หน่วยที่ 4 การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลการศึกษา

รายละเอียดแต่ละหน่วย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ สำคัญ กิจกรรมดำเนินการฝึกอบรม ซึ่งในแต่ละกิจกรรม ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน

1.3 กิจกรรมการฝึกอบรม รูปแบบการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย การบรรยายจากวิทยากร การอภิปรายร่วมกันระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม การอภิปรายกลุ่ม หรือรายบุคคลของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน โดยมีกำหนดระยะเวลา 3 วัน

2. แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบทดสอบ สร้างแบบทดสอบเป็นแบบถูกผิดจำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.67- 1.00 แล้วนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองกับกลุ่มทดลองซึ่งเป็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจสอบหาค่าความยาก-ง่าย (p) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67- 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.38-0.92 ทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยาก-ง่าย และค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์แล้วนำไปทดลองกับกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.9570-0.9639 และจัดทำแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

3. แบบประเมินความสามารถหัวหน้าสาระในการสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการศึกษาและการสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพ กำหนดตัวชี้วัดความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ โดยกำหนดให้หัวหน้ากลุ่มสาระฯ ผู้เข้ารับการอบรมสร้างแบบทดสอบตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 25 ข้อ ข้อน้ำหนักคะแนนข้อละ 4 คะแนน และกำหนดให้หัวหน้ากลุ่มสาระฯ ทุกคนต้องผ่านตัวชี้วัดทั้ง 4 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย ดัชนีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความยาก-ง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.49-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.35-0.76 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) เท่ากับ 0.95 ตรวจสอบตัวชี้วัดโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเกณฑ์การประเมินความสำเร็จ การส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ

4. แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าสาระที่มีต่อการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างแบบสอบถาม ระบุเนื้อหาหรือประเด็นหลักที่จะถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ รวบรวมแบบสอบถาม โครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ตอนที่ 2 ประเด็นที่จะถามเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการจัดการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผล จากนั้น ตรวจสอบข้อคำถามโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปปรับปรุงแก้ไข และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

กระบวนการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะก่อนการฝึกอบรม เป็นระยะเตรียมการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบของหัวหน้ากลุ่มสาระฯ ในโรงเรียนใบบุญลำพูน และผู้วิจัยได้จัดทำชุดฝึกอบรมสำหรับใช้ฝึกและเตรียมอบรมควบคู่กันไปด้วย

ระยะทดลองและรวบรวมข้อมูล เป็นระยะที่ผู้วิจัยทำการฝึกอบรมควบคู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ดำเนินการโดย 1. ทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรม 2. การฝึกอบรม ผู้วิจัยได้เชิญผู้มีความรู้ความสามารถ

ทางการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นวิทยากรในวันที่ 1 - 3 ของการฝึกอบรม 3. ทดสอบความรู้หลังการฝึกอบรม และนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความก้าวหน้าในด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมว่าเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด 4. ประเมินความสามารถในการส่งเสริมการสร้างแบบทดสอบ การดำเนินการในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบจำนวน 25 ข้อ ข้อละ 4 คะแนน และนำแบบทดสอบไปตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยผู้เข้ารับการอบรมต้องผ่านทั้ง 4 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ค่าความยาก-ง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และ 5. สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าสาระที่มีต่อการส่งเสริมฯ หลังจากกระบวนการสิ้นสุดลง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC วิเคราะห์ความยาก-ง่ายและอำนาจจำแนกของข้อสอบ วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบและแบบสอบถาม และวิเคราะห์คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์หลังการฝึกอบรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 คน คือ 1. ชุดฝึกอบรม 2. แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการฝึกอบรม เรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. แบบบันทึกความสามารถหัวหน้ากลุ่มสาระในการสร้างแบบทดสอบ 4. แบบสอบถามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระที่มีต่อการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผล ผลเป็นดังนี้

1. ผลการส่งเสริมความรู้มีการจัดอบรมการสร้างแบบทดสอบและทำการประเมินความรู้ ความสามารถหลังการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรม หัวหน้ากลุ่มสาระฯ ทั้ง 8 คน มีความรู้ความสามารถในเรื่องการวัดและประเมินผลหลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรม ผลคะแนนการทดสอบก่อนอบรม $\bar{X} = 15.63$, S.D. = 4.24 หลังอบรม $\bar{X} = 25.50$, S.D. = 1.20 ค่าร้อยละหลังอบรม ระหว่าง 83.33-90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80% ทุกคนและผลการตรวจสอบความก้าวหน้าของการอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนหลังฝึกอบรมและก่อนอบรมแตกต่างกัน

2. ผลการประเมินความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลระดับประถมศึกษาในภาพรวม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลระดับประถมศึกษา โดยกำหนดให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สร้างแบบทดสอบตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 25 ข้อ ซึ่งผลการประเมินทั้ง 25 ข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 และผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.67- 0.80 และผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.38- 0.92 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r_{tt}) อยู่ระหว่าง 0.9570- 0.9639 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

3. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อการจัดการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลจากการสอบถามหัวหน้ากลุ่มสาระฯ ทั้ง 8 คน ตามประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 ด้านส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมมีการเรียงเนื้อหาวัตถุประสงค์ และสัดส่วน/น้ำหนักของเนื้อหาเหมาะสม

3.2 ด้านระยะเวลา พบว่า เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม จำนวนวันที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม เวลาที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา และเวลาที่ใช้มีความเหมาะสมกับการฝึกปฏิบัติ

3.3 ด้านเนื้อหา พบว่า การจัดเรียงเนื้อหาเหมาะสม เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องสัมพันธ์และเชื่อมโยง การนำเสนอเนื้อหาน่าสนใจ และเนื้อหา มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

3.4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า มีทักษะในการสร้างแบบทดสอบ ได้รับความรู้จนสามารถพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพขึ้น และมีเจตคติที่ดีและเห็นความสำคัญของแบบทดสอบ

3.5 ด้านสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า สื่อประกอบการอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม สื่อที่ใช้สามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจเนื้อหาได้ยิ่งขึ้น และสื่อที่ใช้สอดคล้องกับเนื้อหา

การอภิปรายผล

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลของหัวหน้าสาระการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา ระดับคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เหมือนดังที่ Boonruk (1999, p. 21) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเป็นระบบในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยปัญหาของการทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 คน มีวุฒิการศึกษาวิชาอื่น ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตร และการสร้างแบบทดสอบ แต่ทางโรงเรียนจัดให้รับผิดชอบในการสร้างแบบทดสอบตามกลุ่มสาระของตนเองที่รับผิดชอบ ทำให้ผู้ที่รับผิดชอบไม่เข้าใจเนื้อหาและกระบวนการที่แท้จริง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด ดังนั้นทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการจัดอบรมการใช้ชุดฝึกการสร้างแบบทดสอบเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการสร้างแบบทดสอบ เมื่อได้รับการอบรมจากชุดฝึกทำให้เข้าใจในเนื้อหามากขึ้น และเข้าใจในการวัดและประเมินผลให้ตรงกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Diaz & Mediano (2018, pp. 2-24) ที่พบว่าการจัดการคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศสเปน ช่วยให้เกิดกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ได้รับการจัดอันดับอยู่ในระดับสูง สร้างการรับรู้และความพึงพอใจต่อผู้ใช้บริการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Buathong (2017) ที่ได้ดำเนินงานตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ และสอดคล้องกับ Panchaariyakun (2020, p. 152, as cited in Gronlund, 1993, pp. 8-11) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบทดสอบนั้น ผู้สร้างแบบทดสอบต้องคำนึงถึงการนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ให้ชัดเจน ครอบคลุมผลการเรียนรู้ กำหนดขอบเขตของผลการเรียนรู้ และควรมีการตรวจสอบแบบทดสอบเพื่อความถูกต้อง นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงระยะที่ใช้สอบ การให้คะแนนต้องไม่มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด และ Luepong (2019) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืน มี 7 ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกัน คือ การประเมินความจำเป็นในการ ฝึกอบรม การเตรียมความพร้อมให้กับพนักงานในการฝึกอบรม สร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ การสร้างความมั่นใจในการจัดการอบรม การพัฒนาออกแบบแผนการประเมิน การเลือกวิธีการในการฝึกอบรม การควบคุม และขั้นตอนสุดท้ายคือการประเมินโปรแกรมการฝึกอบรม นอกจากนั้นผู้แต่งยัง นำเสนอวิธีการจัดการฝึกอบรมแบบ e-learning เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้เข้าใจและนำไปใช้ ประโยชน์ในการสร้างความยั่งยืนในแผนงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนขององค์กร

2. ผลการประเมินความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลระดับประถมศึกษาในภาพรวม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสามารถในการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลระดับประถมศึกษา จำนวนกลุ่มสาระละ 25 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.67- 0.80 และผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.38-0.92 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r_{tt}) อยู่ระหว่าง 0.9570- 0.9639 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากหัวหน้ากลุ่มสาระได้สร้างแบบทดสอบตามกระบวนการในการฝึกอบรม และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบ หลังจากนั้นได้นำมาทดลองใช้กับนักเรียนภายในโรงเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาความยาก-ง่ายของข้อสอบ เพื่อนำไปปรับปรุง แล้วจึงนำไปทดสอบกับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มที่ 2 เพื่อหาความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับ Panchaariyakun (2020, p. 152, as cited in Gronlund, 1993, pp. 8-11) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบทดสอบนั้น ผู้สร้างแบบทดสอบต้องคำนึงถึง

การนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ให้ชัดเจน ครอบคลุมผลการเรียนรู้ กำหนดขอบเขตของผลการเรียนรู้ และควรมีการตรวจสอบแบบทดสอบเพื่อความถูกต้อง นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงระยะที่ใช้สอบ การให้คะแนนต้องไม่มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Siripeng (2020, p. 148) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน และการเขียนภาษาไทยเพื่อวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อสอบกับระดับชั้น มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 โดยมีความยากง่าย อ่านง่าย แกรายข้อ และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบที่ได้จากการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ

3. ผลการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าสาระที่มีต่อการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่าชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้แยกการสอบถามออกเป็นด้านๆ ซึ่งประกอบด้วยด้านส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ด้านระยะเวลา ด้านเนื้อหา ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม มีความเหมาะสม เนื่องจากชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบของชุดฝึกอบรมครบถ้วน ทั้งคำแนะนำการใช้ รายละเอียดการดำเนินการของวิทยากร การประเมินกิจกรรม กิจกรรมสำหรับผู้เข้ารับการอบรม เอกสารเสริม ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบก่อนอบรมและหลังอบรม ดังที่ Suwanich (2008) ได้ศึกษาผลการแก้ปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ในช่วงชั้นที่ 3 เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมและประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรมเรื่องการสอนคณิตศาสตร์ ได้ข้อสรุปว่า การอบรมครูประจำการที่ได้ผลควรเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู และการฝึกอบรมควรเน้นให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การฝึกอบรมนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์และได้ประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการสร้างแบบทดสอบฯ ดังนี้

1. เนื่องจากชุดฝึกอบรมเป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้ให้การฝึกอบรมหรือวิทยากรในการฝึกอบรมต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และด้านสาระการเรียนรู้
2. ควรนำชุดฝึกอบรม เรื่อง การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบริการวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยและการสร้างเครื่องมือวัดผลต่าง ๆ เช่น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง การวิจัยในสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ เป็นต้น
3. สามารถนำชุดฝึกอบรมไปใช้ฝึกอบรมด้านการวัดและประเมินผล และด้านสาระการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป เช่น ระดับชั้นมัธยมศึกษา
4. ควรมีการติดตามประเมินผลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับยุทธการเชื่อมโยงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไปใช้ในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดการเรียนรู้ของครูและการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร

References

- Arribas Díaz, J. A. & Martínez - Mediano, C. (2018). The impact of ISO quality management systems on primary and secondary schools in Spain. *Quality Assurance in Education*, 26(1), 2-24.
- Boonruk, N. (1999). *A Study of Factors Related to the Personnel Development of Government Teachers in Secondary Schools under the Jurisdiction of the Department of General Education Phang Nga Province*. (Master of Education Thesis). Thaksin University, Faculty of Education, Education Administration. (In Thai)
- Buathong, S. (2017). *Development of internal quality assurance model for subject groups in basic education*. (Doctor of education degree). Srinakharinwirot University, Faculty of Education, Education testing and measurement. (in Thai)
- Luepong, P. (2019). Training and development process for sustainable human resource development. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology (Humanities and Social Sciences)*, 3(1), 42-53. (in Thai)
- Ministry of Education. (2017). *The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (Revision 2560)*. Bangkok: Agricultural Cooperative Community Press of Thailand. (in Thai)
- Pola, S., & Posing, P. (2020). Recommendation for Education reform in Thailand. *Journal of Education Rajabhat Maha Sarakham University*, 17(1), 32.
- Punchaariyakun, S. (2020). *Educational evaluation and assessment*. Chiang Mai: S. Information Technology. (in Thai)
- Sangkum, A. (2019). Developing learning achievement by School Test. *Journal of Academic*, 21(2), 19-31. (in Thai)
- Siripeng, B. (2020). *Developing a readability test and writing Thai to diagnose learning disabilities for primary students of Phrae Primary Educational Service Area Office 2* (Research report). Phrae: Phrae Primary Educational Service Area Office 2. (in Thai)
- Suwanich, Y. (2008). *Development of Training Curriculum of Mathematics based on The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551* (Research report). Ayutthaya: Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. (in Thai)

ผู้เขียน

นายชยานนท์ ยิ่งชูตระกูล

นักศึกษานิเทศศาสตร์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เลขที่ 120 ถนน มหิตล ตำบลหายยา อำเภอเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ 50100

E-mail: 6290041013@feu.edu

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทระปัญญา

อาจารย์ที่ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เลขที่ 120 ถนน มหิตล ตำบลหายยา อำเภอเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ 50100

E-mail: panomporc@hotmail.com

